

kg. 445

Opieka nad Legionistami polskimi i ich rodzinami

ARCHIWUM
LEGIONÓW
i N. K. N.

Nr 592

Zasiłki dla rodzin

Legionistów - Królewaków

opracował Leg. H. Eile

Drugie, uzupełnione wydanie.

NAKLADEM DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO N. K. N.
PIOTRKÓW 1916 ROKU.

ODBITO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ POD
ZARZĄDEM DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO N. K. N.
W PIOTRKOWIE

Departament Wojskowy Naczelnego Komitetu Narodowego oddaje, niniejszem w ręce społeczeństwa i czynników, służących sprawie opieki nad Legionistami polskimi i ich rodzinami drugie, uzupełnione wydanie zbioru informacji o zasiłkach dla Legionistów-Królewiaków. Okoliczność, iż wskutek wyczerpania pierwszego nakładu, zaszła potrzeba wydania drugiego nakładu świadczy o żywotności omawianej w nich kwestyi i zainteresowaniu jakie ona budzi w szerokich kołach interesowanych.

Niniejsza broszurka, przedstawia sprawę zasiłków dla rodzin Legionistów-Królewiaków, według jej obecnego stanu, a więc po blisko całorocznem istnieniu tej instytucyi. Zasiłki przysporzyły Królestwu Polskiemu już wiele milionów koron, aczkolwiek dopiero część zgłoszeń została załatwiona. Departament Wojskowy N. K. N. dąży za pośrednictwem niniejszego wydawnictwa do szerszego jeszcze rozpowszechnienia instytucyi zasiłków wskutek czego dalszy, liczny szereg rodzin otrzyma znaczne środki materialne z funduszów publicznych (wojskowych). Zasiłki stanowią tedy obecnie bardzo ważny czynnik gospodarczy.

Aczkolwiek jeszcze najwyższe postanowienie z dnia 4-go grudnia 1914 roku przewiduje przyznawanie zasiłków rodzinom Legionistów, będących obywatelami innych państw, a więc rodzinom Legionistów-Królewiaków, to jednak dopiero w grudniu 1915 r. sprawa tych zasiłków doznała ostatecznego i zarazem pomyślnego załatwienia. Departament Wojskowy N. K. N. uważał kwestyę zasiłków dla rodzin, mieszkających w Królestwie za rzecz bardzo doniosłego znaczenia i poświęcał jej ustawiczną, a baczną uwagę. Nieustającymi zabiegami i staraniami, podejmowanymi u każdej miarodajnej w tym względzie władzy, i przy każdej możliwej sposobności, licznemi interwencyjami, oraz całym szeregiem wniosków i projektów, Departament dążył do ustalenia prawa rodzin Legionistów-Królewiaków do zasiłków, oraz przyspieszenia ich przyznawania i wypłacania. Niestety należało przezwyciężyć zbyt wiele trudności natury formalnej, by sprawa ostatecznie mogła być wcześniej załatwiona. Władze pomimo dobrej woli nie były w stanie rychło uporać się z kwestyą, która nie posiadała precedensów w życiu państwowem monarchii. Stąd zwłoka.

Od chwili jednak uregulowania kwestyi zasiłków rozporządzeniem Naczelnej Komendy Armii i ogłoszeniem przez Wojskowe Generalne Gubernatorstwo szeregu zarządzeń, przyznawanie i wymiar zasiłków postępuje szybko i sprawnie. Ponieważ zasiłki przyznaje się wstecz od dnia zaprzysiężenia Legionisty nie ponoszą ich rodziny w rzeczywistości żadnej szkody.

Tysiące rodzin otrzymały naraz bardzo znaczne kwoty pieniężne i pobierają obecnie bieżąco zasiłki. Aż do chwili przyznania zasiłków Departament Wojskowy N. K. N., a w ostatnich czasach także Komendy obwodowe wypłacały rodzinom Legionistów zaliczki na zasiłki.

O zasiłki z funduszy publicznych (wojskowych) mogą się ubiegać rodziny Legionistów polskich, mieszkające w części Królestwa zajętej i zarządzanej przez władze austriackie, jakoteż w części Królestwa zajętej i zarządzanej przez władze niemieckie. W jaki sposób i gdzie należy się ubiegać o zasiłek — poucza niniejsza broszurka. Ewentualnych dalszych wyjaśnień udziela Departament Wojskowy Naczelnego Komitetu Narodowego w Piotrkowie.

Departament Wojskowy N. K. N. żywi nadzieję, że społeczeństwo oceni dostatecznie doniosłość kwestyi zasiłków, polegającej na zaopatrzeniu wielu tysięcy rodzin w środki pieniężne, których zostały w całości lub w części pozbawione, wskutek wstąpienia swego żywiciela do Legionów polskich. Z drugiej strony świadomość, że rodzina nie pozostanie bez zaopatrzenia, skłoni niezawodnie do licznego wstępowania w szeregi Legionów polskich, walczących o lepsze jutro narodu polskiego.

Piotrków, w listopadzie 1916 roku.

TREŚĆ:

- 1) Stanowisko prawne Legionów polskich.
- 2) Zasada ubiegania się rodzin Legionistów-Królewiaków o zasiłek.
- 3) Którzy członkowie rodziny mogą ubiegać się o zasiłek?
- 4) Kiedy rodzina może ubiegać się o zasiłek?
- 5) Rodzaj i wysokość zasiłku?
- 6) Przez jaki czas można pobierać zasiłek?
- 7) Kto, gdzie i w jaki sposób ubiega się o zasiłek?
- 8) Kto rozstrzyga o przyznaniu zasiłku?
- 9) Kto, gdzie i w jaki sposób podejmuje zasiłek?
- 10) Co czynić na wypadek odmowy zasiłku?
- 11) Zaliczki na zasiłek.
- 12) Informacje.
- 13) »Prowizoryczna instrukcja« N. K. A. w sprawie zasiłków.

1.

STANOWISKO PRAWNE LEGIONÓW POLSKICH

Legiony polskie są korpusami ochotniczymi, utworzonymi na czas trwania wojny a ich członkowie (Legioniści polscy) mają być uważani za powołanych do czynnej służby wojskowej wskutek zarządzonej mobilizacji, i w obec tego za zrównanych tak co do obowiązków jak i co do praw z osobami stanu wojskowego (Najwyższe postanowienie z dnia 4 grudnia 1914 roku.) W następstwie tego posiadają rodziny Legionistów polskich wszystkie te prawa do świadczeń z funduszy państwowych (wojskowych), które przysługują rodzinom członków armii austro-węgierskiej.

Co się tyczy jednakowoż mieszkających w Królestwie rodzin Legionistów-Królewiaków, to sprawa przyznawania im zasiłków musiała doznać specjalnego załatwienia — o czym mowa we wstępie, oraz w następnym rozdziale niniejszej broszurki.

Najwyższem postanowieniem rozszerzono Legiony polskie w »Polski korpus posiłkowy«, która to okoliczność nie wpływa na instytucję zasiłków, tak że opiera się ona i nadal na dotychczasowych zasadach.

ZASADA UBIEGANIA SIĘ RODZIN LEGIONISTÓW-KRÓ- LEWIAKÓW O ZASIŁEK

Rozporządzenie c. i k. Naczelnej Komendy Armii z dnia 16 grudnia 1915 roku, Op. M. V. P. L.: 122.674 ustanawia, iż rodzinom Legionistów polskich, będących obcymi (a więc nie-austriackimi) obywatelami, które to rodziny mieszkają na ziemiach Królestwa Polskiego, zajętych obecnie przez wojska austro-węgierskie i niemieckie mogą być udzielane zasiłki z funduszów wspólnego etatu wojskowego austro-węgierskiego. W tym względzie wydano »Prowizoryczną instrukcję« z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1916 roku. Z tym dniem gasną z natury rzeczy wszystkie poprzednie zarządzenia w tej sprawie.

Wspomniana instrukcja zamieszczona jest na końcu niniejszej broszurki.

KTÓRZY CZŁONKOWIE RODZINY MOGĄ UBIEGAĆ SIĘ O ZASIŁEK?

O zasiłek mogą się na podstawie powyżej wspomnianej instrukcji ubiegać następujący członkowie rodziny Legionisty:

- a) Żona Legionisty,
- b) ślubne potomstwo (dzieci) Legionisty,
- c) ślubni przodkowie (rodzice, dziadkowie i pradziadkowie) Legionisty,
- d) rodzeństwo (bracia i siostry) Legionisty,
- e) teściowie Legionisty,
- f) nieślubna matka Legionisty,
- g) nieślubne dzieci Legionisty,
- h) ojczym i macocha Legionisty,
- i) dzieci żony Legionisty z jej poprzedniego małżeństwa,
- j) matka i ślubny ojciec nieślubnej matki Legionisty.

O zasiłek może się także ubiegać przyrodnie rodzeństwo Legionisty, o ile mają z nim wspólnego rodzica (ojca lub matkę). Jeżeli ktoś z rodzeństwa (brat lub siostra) jest nieślubnym dzieckiem, to nie może ubiegać się o zasiłek. Również nie może ubiegać się o zasiłek nieślubna żona (konkubina) Legionisty.

O zasiłek mogą się ubiegać wszyscy poprzednio wymienieni członkowie rodzin żołnierzy. Zaś odnośnie do rodzin oficerów, to mogą ubiegać się o zasiłek również wszyscy wymienieni poprzednio członkowie rodziny, atoli z wyjątkiem żon i ślubnych dzieci. Żony i ślubne dzieci oficerów (od chorążego w górę) otrzymują bowiem zamiast zasiłku stałą sustentację rodzinną (Familiengebühr) i mieszkaniową (Quartierbeihilfe). Do ubiegania się tedy o zasiłki, o których mowa w niniejszej broszurce, mają prawo wszyscy bez wyjątku wymienieni poprzednio członkowie rodzin żołnierzy, oraz wszyscy poprzednio wymienieni członkowie rodzin oficerów z wyjątkiem ich żon i ślubnych dzieci.

KIEDY RODZINA MOŻE UBIEGAĆ SIĘ O ZASIŁEK?

Okoliczność sama przez się, że się jest jednym z poprzednio wymienionych członków rodziny Legionisty nie uprawnia jeszcze do ubiegania się o zasiłek. Członek rodziny Legionisty może w zasadzie ubiegać się tylko wówczas o zasiłek, jeżeli utrzymanie tego członka rodziny zależało dotychczas w głównej mierze od dochodu, osiąganego przez Legionistę ze swej pracy, i jeżeli utrzymanie tego członka rodziny jest obecnie wskutek służby wojskowej Legionisty zagrożone. Następnie, jeżeli ubiegający się o zasiłek członek rodziny Legionisty znajduje się w złym położeniu materialnym (potrzebuje pomocy). Wreszcie, jeżeli ubiegający się o zasiłek członek rodziny nie ma prawa do sustentacji rodzinnej, to znaczy jeżeli ubiegający się nie są żoną i dziećmi oficerów.

Departament Wojskowy N. K. N. uzyskał dodatkowo, iż przyznaje się zasiłki, a to bez względu na stan majątkowy, wszystkim rodzinom Legionistów, którzy są małorolnymi wieśniakami i przemysłowcami, o ile prowadzili (utrzymywali) gospodarstwo rolne, względnie przedsiębiorstwo przemysłowe (warsztat) bez obcych pomocników, a ewentualnie tylko przy pomocy członków rodziny. Niemniej nie odmawia się zasiłków członkom rodziny Legionisty, pracującym za wynagrodzeniem na roli.

Rodzina Legionisty będzie więc miała podstawę ubiegania się o zasiłek, jeżeli ten Legionista przed wstąpieniem do Legionów polskich zarabkował własną pracą i z dochodu w ten sposób uzyskiwanego utrzymywał, względnie przyczyniał się pewnymi kwotami do utrzymania swej rodziny. Przez utrzymanie rozumie się prócz pożywienia, mieszkania, odzienia i innych koniecznych potrzeb życiowych, także koszty leczenia i pielęgnowania, a u dzieci także koszty wychowania. Że Legionista przed wstąpieniem do Legionów zarabkował i z odnośnego dochodu utrzymywał, względnie wspierał ubiegających się o zasiłek członków rodziny — winno być w zgłoszeniu o zasiłek uwidocznione i potwierdzone. Żony i ślubne dzieci oficerów otrzymują sustentację rodzinną bez względu na to w jakim znajdują się położeniu materialnym. O ile jednak mąż, względnie ojciec pobiera nadal pensję, z funduszy publicznych, jaką pobierał przed wojną, to wówczas żona i dzieci nie otrzymują sustentacji.

Departament Wojskowy N. K. N. uzyskał, aby okoliczność, iż Legionista był bezpośrednio przed wstąpieniem do Legionów bez pracy, nie powodowała odmowy zasiłku. Podstawę wymiaru zasiłku stanowi w podobnych wypadkach ten zarobek, jaki Legionista mógłby osiągnąć w normalnych czasach ze względu na jego kwalifikacje i wykształcenie zawodowe, normalne stosunki zarobkowe i inne podobne okoliczności.

Jeżeli w chwili wstąpienia obecnego Legionisty do Legionów rodzina nie posiadała warunków ubiegania się o zasiłek (n. p. Legionista pobierał nadal płacę; rodzina była w dobrej sytuacji materialnej), a dopiero z biegiem czasu warunki te zaistniały (n. p. Legioniście wstrzymano płacę, rodzina znalazła się w złym położeniu materialnym), to rodzina Legionisty nabywa z tą chwilą prawo do ubiegania się o zasiłek.

RODZAJ I WYSOKOŚĆ ZASIŁKU

Zasiłek składa się z dwóch części, a mianowicie z datku na utrzymanie i z datku na mieszkanie. Datek na utrzymanie wynosi dla każdego z członków rodziny dziennie po 80 halerzy, a datek na mieszkanie po 40 halerzy, czyli że łączny zasiłek wynosi dziennie dla osoby 1 koronę 20 halerzy. Dzieci niżej 8 lat otrzymują połowę tej kwoty.

Z chwilą przekroczenia 8 roku życia dziecko nabiera prawa do całego zasiłku. Okoliczność tą winny w tym celu rodziny, mieszkające w okupacji austriackiej zgłosić w Komendzie Obwodowej, która przyznała zasiłek, zaś rodziny, mieszkające w okupacji niemieckiej Wojskowemu Generalnemu Gubernatorstwu w Lublinie za pośrednictwem władzy niemieckiej, wypłacającej zasiłek. O ile w czasie poboru zasiłku przyjdzie na świat dziecko, to należy tą okoliczność dodatkowo zgłosić władzy, wypłacającej zasiłek.

Jeżeli jednemu z członków rodziny przyzna się datek na mieszkanie, a to z tego względu iż opłaca czynsz (komorne), to winienby być datek na mieszkanie przyznawany wszystkim członkom rodziny, mieszkającym z nim razem pod jednym dachem. Łączna suma przyznanych członkom rodziny datków na mieszkanie nie może być wyższa od rzeczywiście przez nich opłacanego czynszu najmu. Jeżeli rodzina nie opłaca czynszu najmu, to znaczy ma własne lub bezpłatne mieszkanie, wówczas nie będzie jej przyznany datek na mieszkanie. O ile jednak rodzina obowiązana jest opłacać czynsz najmu, atoli zalega z opłatą tego czynszu z powodu braku pieniędzy, to w tym wypadku otrzyma datek na mieszkanie. Przy wypełnianiu tedy zgłoszenia o zasiłek należy poświęcić tej różnicy baczną uwagę. Niemniej łączna suma zasiłków, przyznanych wszystkim członkom rodziny (całej rodzinie) jednego Legionisty nie może przekraczać kwoty przeciętnego zarobku Legionisty przed wojną. Wynika to z zasady, że rodzina Legionisty nie może się znajdować w lepszym położeniu materialnym w czasie wojny, aniżeli się znajdowała przed wojną. Jeżeli np. Legionista pozostawił w domu matkę, żonę, dwoje dzieci powyżej 8 lat i jedno dziecko poniżej 8 lat, to należałby im się zasiłek (na utrzymanie i mieszkanie) w łącznej kwocie 5 koron 40 halerzy dziennie (K: 1'20+1'20+1'20+1'20+0'60), a gdy Legionista zarabiał dziennie tylko 5 koron, to wspomnianym członkom rodziny łączny zasiłek zostanie obniżony do kwoty 5 koron dziennie.

Tym samym członkom rodziny nie przyznaje się zasiłku kilkakrotnie, to znaczy za kilku z grona tej rodziny służących w Legionach. Jeżeli np. matka ma w Legionach równocześnie dwóch synów, którzy ją wspólnie utrzymywali, należy się jej zasiłek tylko za jednego syna. Należy tedy podać w zgłoszeniu o zasiłek tego syna, który przyczyniał się większą kwotą do utrzymania członków rodziny.

Departament Wojskowy N. K. N. zabiega, aby zasiłek nie przedstawiał się pod względem formalnym jako wsparcie ubogich i nie powodował też skutków prawnych takiego wsparcia. Następnie, aby zasiłek nie podlegał egzekucyi, ani też nie mógł być naruszony środkami zabezpieczającymi, niemniej nie mógł być przedmiotem cesyi, zastawu lub innej czynności prawnej.

Departament Wojskowy N.K.N. zabiega również, by podwyższono zasiłki dla dzieci poniżej 8 lat, a to tych rodzin, które opłacają czynsz najmu — podobnie jak się rzecz ma w Austrii.

Sustentację rodzinną otrzymują żona i dzieci oficera co miesiąca, zaś sustentację mieszkaniową co trzy miesiące z góry. Sustentacja rodzinna wynosi miesięcznie dla żony i dzieci chorążego — 50 koron, podporucznika — 50 koron, porucznika — 70 koron, kapitana — 90 koron, majora — 120 koron, podpułkownika — 150 koron, a pułkownika — 200 koron. Sustentacja mieszkaniowa wynosi kwartalnie dla żony i dzieci chorążego — 132 koron, podporucznika — 217 koron, porucznika — 217 koron, kapitana — 359 koron, majora — 471 koron, podpułkownika — 471 koron, a pułkownika — 566 koron. Kwoty te są stałe bez względu na to, czy oficer ma tylko żonę, czy także i dzieci, a w ostatnim wypadku ile jest tych dzieci.

Jeżeli żołnierz otrzyma nominację na oficera, wówczas żona i dzieci pobierają z tą chwilą w miejsce zasiłków sustentację. Inni członkowie rodziny pobierają nadal zasiłki.

6.

PRZEZ JAKI CZAS MOŻNA POBIERAĆ ZASIŁEK?

Rodzina Legionisty może pobierać w zasadzie zasiłek przez ten czasokres, w którym on nie może z powodu służby w Legionach zarabować i utrzymywać, względnie łożyć na utrzymanie rodziny.

Członkom rodziny Legionisty bywa tedy z reguły przyznawany zasiłek od dnia złożenia przysięgi, jeżeli jednak wstąpienie do szeregów później nastąpiło, to od czasu wstąpienia. W ten sposób rodziny — w wypadkach istnienia warunków, omówionych w 4 rozdziale niniejszej broszurki — otrzymują zasiłki za czas ubiegły, a więc wstecz od dnia zaprzysiężenia, co często czyni większe, a nawet znaczne kwoty. Wypłata rodzinie zasiłków kończy się z reguły z chwilą wystąpienia Legionisty z szeregów Legionów polskich. Gdy (jak będzie o tem mowa w 9 rozdziale) zasiłki pobiera rodzina z góry dwa razy w miesiącu, a to dnia 1-go oraz 16-go każdego miesiąca, wstrzymanie dalszej wypłaty zasiłku nastąpi z upływem tej połowy miesiąca, na którą przypada wystąpienie Legionisty z Legionów polskich.

Urlopy dla poratowania zdrowia i inne niezawinione przerwy w czynnej służbie wojskowej (np. wzięcie do niewoli) nie powodują dla rodziny utraty przez ten czas zasiłków. Jeżeli Legionista jednak ze służby zbiegnie albo zostanie skazany wyrokiem sądowym na karę ciężkiego więzienia lub na jeszcze surowszą karę, to wówczas prawo do zasiłku kończy się z dniem dezercyi, względnie z dniem prawomocności wyroku karnego.

W wypadkach jednak, w których Legionista opuszcza szeregi Legionów jako inwalida i nie może po powrocie do domu starać się o dostateczne utrzymanie swej rodziny, to ta rodzina, o ile jej stosunki materialne są nadal niekorzystne, ma otrzymywać zasiłki w dalszym ciągu. Inwalidą jest ten, kto wskutek odniesionych ran, chorób wewnętrznych, trudów wojennych i t. p. poniósł zupełny, względnie częściowy uszczerbek

w możności zarobkowania. Że ten uszczerbek został rzeczywiście poniesiony, oraz w jakim stopniu został poniesiony — winno orzekać urzędowe poświadczenie władzy wojskowej. Zależnie od stanu zdrowia i zmniejszenia możności zarobkowania w życiu cywilnem, bywa inwalidzie wymierzane zabezpieczenie, i to na pewien czas lub na całe życie. Bliższe szczegóły w tej kwestyi zawiera, jakoteż istniejące rodzaje zaopatrzenia omawia wydana nakładem Departamentu Wojskowego N. K. N. broszura p. t. »Kwestya inwalidów«.

Także jeżeli Legionista poległ w potyczce, względnie zaginie w potyczce, lub wreszcie umrze z powodu uszkodzenia, odniesionego w czynnej służbie wojskowej lub z powodu choroby, spowodowanej taką służbą — ma pozostała po nim rodzina (o ile znajduje się nadal w złem położeniu materyalnym) otrzymywać na razie w dalszym ciągu zasiłki.

Z reguły tedy wypłata zasiłków ustaje z chwilą wystąpienia Legionisty z szeregów Legionów polskich. Wówczas bowiem wraca on na powrót do domu i może ze swego zarobku — jak się to działo przed wojną — utrzymywać, względnie wspierać swą rodzinę, która otrzymywała zasiłki przez czas jego służby wojskowej, wskutek której nie mógł zarobkować. Jedynie w wypadkach, wymienionych w dwóch poprzednich ustępach wypłata zasiłków nie ustaje mimo że Legionista opuścił szeregi i nie pełni więcej służby wojskowej. Ta wypłata zasiłków posiada charakter zaopatrzenia rodziny, potrzebującej i zasługującej na pomoc z tego powodu, iż jej dawny żywiciel (Legionista) stał się inwalidą, nie mogącym czasowo, czy stale zarobkować, względnie iż ten żywiciel poległ lub zmarł wskutek odbywania służby wojskowej.

Jeżeli Legionista wrócił do domu jako inwalida, względnie jeżeli poległ, zaginął lub zmarł z poprzednio wymienionych przyczyn, a rodzina nie ubiegała się do tej pory o zasiłek, to winna zgłosić natychmiast prośbę o przyznanie i wymierzenie jej zasiłku i to za cały czas służby wojskowej Legionisty. Niemniej jeżeli rodzina nie otrzymywała zasiłku jak długo Legionista służył w wojsku (a to np. z tego powodu, że Legionista mimo służby wojskowej pobierał z przedsiębiorstwa, w którym pracował, płacę), a z chwilą stania się Legionisty inwalidą, względnie z chwilą jego śmierci zmieniło się położenie materyalne rodziny na gorsze (a to np. ponieważ to przedsiębiorstwo wstrzymało dalsze wypłacanie mu płacy), to wówczas rodzina może ubiegać się o zasiłek, wskazując na zmianę warunków jej położenia.

7.

KTO, GDZIE I W JAKI SPOSÓB UBIEGA SIĘ O ZASIŁEK?

O zasiłek dla rodziny Legionisty-Królewiaka może się ubiegać sam Legionista lub któryś z członków jego rodziny, pragnących otrzymać zasiłek. Jeżeli Legionista zgłosił prośbę o zasiłek dla swej rodziny, to nie potrzebuje już tego czynić sama rodzina i naodwrot. Wszyscy mieszkający w jednej i tejsamej miejscowości członkowie rodziny winni ubiegać się o zasiłek na podstawie wspólnego zgłoszenia.

Zgłoszenia o zasiłek rodzin, mieszkających w okupacji austriackiej

Podanie o zasiłek zgłasza się na przepisany formularz (zgłoszeniu). Te zgłoszenia (formularze) wydają bezpłatnie Oficerowie werbunkowi Legionów polskich, istniejący w Biłgoraju, Chełmie, Dąbrowie, Hrubieszowie, Janowie, Jędrzejowie, Kielcach, Końskiem, Kozienicach, Krasnostawie, Lubartowie, Lublinie, Miechowie, Noworadomsku, Olkuszu, Opatowie, Opocznie, Piotrkowie, Pińczowie, Puławach, Radomiu, Sandomierzu, Tomaszowie, Wierzbniku, Włoszczowej i Zamościu, ponadto wszystkie Komendy obwodowe w okupacji austriackiej, wreszcie (także pocztą) Departament Wojskowy N. K. N. w Piotrkowie.

Zgłoszenie należy dokładnie wypełnić, a to wypełniając zgodnie z prawdą rubryki na jego pierwszej i drugiej stronie. Oficerowie werbunkowi Legionów polskich pouczą rodziny, jak należy wypełniać zgłoszenia, względnie wypełnią je na życzenie rodziny, a to w obecności jednego z członków rodziny Legionisty.

W szczególności należy na 1. stronie podać szczegóły i daty odnoszące się do samego Legionisty, a to jego imię i nazwisko, ewentualnie także pseudonim (przybrane nazwisko), którym się posługuje. W rubryce »miejsce pobytu« należy podać miejscowość, w której Legionista ostatnio przed wojną przebywał, to znaczy z której miejscowości odszedł do Legionów. W rubryce zaś »miejsce przynależności« należy podać miejscowość do której Legionista przynależał, a więc skąd pobrał paszport za czasów rosyjskich. W rubryce »zatrudnienie« należy ściśle określić czem Legionista trudnił się przed wojną, a więc podać źródło jego pracy i zarobkowania. W rubryce »przeciętny zarobek dzienny« należy podać kwotę jaką Legionista ostatnio zarabiał, przyczem rubel należałoby obliczać według każdorazowego kursu zamiennego. O ile Legionista poza głównym zatrudnieniem zarabkował jeszcze ubocznie, to należy dochód z tego ubocznego zatrudnienia podać w rubryce »inne dochody«. Rubryki »oddział broni«, »stopień wojskowy« i »dzień złożenia przysięgi« należy tylko wówczas wypełniać, jeżeli odnośne daty są wypełniającemu zgłoszenie dokładnie znane. Odpowiedz na te rubryki daje zresztą poświadczenie, wystawiane przez Centralny Urząd Ewidencyjny (C. U. E.) Legionów polskich, stanowiące konieczny załącznik do zgłoszenia (podania) o zasiłek.

Na drugiej stronie zgłoszenia należy podać daty i szczegóły, odnoszące się do rodziny Legionisty, która się stara o otrzymanie zasiłku. Należy więc wymienić po kolei członków rodziny, którym przysługuje prawo ubiegania się o zasiłek, zapodać dzień, miesiąc i rok ich urodzenia i podać w jakim stosunku pokrewieństwa, względnie powinowactwa pozostaje każdy z tych członków rodziny do Legionisty (a więc: ojciec, matka, brat, siostra, teść i t. p.). Następnie należy podać zatrudnienie i zarobek każdego z członków rodziny z osobna, względnie zaznaczyć, że dany członek rodziny jest bez zajęcia. O ile członek rodziny posiada jakiś majątek, względnie nieruchomości należy podać cyfrowo jej wartość, dochody z niej i ewentualne obciążenie. W rubryce »czynsz« należy podać kwotę, jaką rodzina opłaca tytułem czynszu najmu za mieszkanie (komorne,

lokatorne). Kwotę tę należy podać także wówczas, jeżeli rodzina Legionisty zalega z braku pieniędzy z płaceniem czynszu. Jeżeli jednak rodzina nie jest obowiązana do płacenia czynszu najmu (mieszka bezpłatnie), wówczas należy w rubryce »czynsz« tę okoliczność zaznaczyć. Rozstrzygającym nie jest tedy czy rodzina płaci czynsz, czy nie płaci chwilowo czynszu, lecz czy jest obowiązana do płacenia czynszu, czy też nie. Jest to ważna okoliczność, albowiem rodzina Legionisty otrzymuje datek na mieszkanie tylko o tyle, o ile jest obowiązana do płacenia czynszu najmu. W rubryce »uwaga« należy podać wszystko to, co przemawia za przyznaniem zasiłku rodzinie Legionisty, a zwłaszcza jaką kwotę przyczynił się Legionista do utrzymywania rodziny. Na »odbiorcę wypłaty« należy wyznaczyć jednego z ubiegających się o zasiłek członków rodziny, do którego się ma zaufanie. Odbiera on przyznane tytułem zasiłku kwoty dla wszystkich członków rodziny Legionisty, wymienionych w jednym zgłoszeniu o zasiłek. Zgłoszenie musi w odpowiednim miejscu podpisać ten kto je wnosi, a więc jeden z członków rodziny, względnie sam Legionista.

Rodziny ubiegające się o zasiłek, względnie pobierające już zasiłek winny zgłaszać każdą zmianę miejsca zamieszkania, a to na ręce władzy, powołanej do wypłaty zasiłków. Tej władzy należy również zgłaszać wszelkie zmiany w stosunkach rodzinnych (n. p. skon członka rodziny, przyjście na świat członka rodziny), oraz zmiany w stosunkach majątkowych, wreszcie zmiany w stosunku Legionisty do Legionów (n. p. że został zwolniony, opuścił samowolnie szeregi i t. p.).

Aby zgłoszenie mogło stanowić podstawę przyznania i wymiaru zasiłku, to należy uzyskać potwierdzenie szczegółów i dat w niem podanych, a mianowicie że one są zgodne z prawdą. Przedewszystkiem należy uzyskać potwierdzenie zgłoszenia przez właściwego duszpasterza (parafię), który stwierdza, że szczegóły zawarte w zgłoszeniu, a odnoszące się do stosunków rodzinnych odpowiadają faktycznemu stanowi rzeczy. (O ile duszpasterz odmówi potwierdzenia zgłoszenia należy w niem zaznaczyć, że parafia odmówiła swego potwierdzenia). Następnie należy uzyskać potwierdzenie zgłoszenia przez urząd gminny, (magistrat, sołtys) tej miejscowości, w której mieszka rodzina, ubiegająca się o zasiłek. Urząd gminny stwierdza, że Legionista utrzymywał, względnie żył przed wojną pewną kwotę na utrzymanie rodziny i że ta rodzina potrzebuje obecnie pomocy. Na wypadek gdyby urząd gminny nie potwierdził zgłoszenia może to uczynić Oficer werbunkowy Legionów polskich. Ponadto winno być zgłoszenie zaopatrzone w poświadczenie Centralnego Urzędu Ewidencyjnego Legionów polskich (przy Departamencie Wojskowym N. K. N. w Piotrkowie), stwierdzające, że dany Legionista służy rzeczywiście w Legionach. Jest pożądane, aby odnoszący się do tego Urzędu o poświadczenie służby w Legionach przedkładali równocześnie ostatnie listy, względnie kartki polowe, otrzymane od Legionisty a zaopatrzone w pieczęcie pułku w którym służy.

Dopiero w powyżej przedstawiony sposób wypełnione, potwierdzone i w poświadczenie przynależności do Legionów zaopatrzone zgłoszenie może służyć za podstawę przyznania i wymiaru zasiłku. Wszelkich informacji i pomocy udzielają w tym względzie stronom interesowanym Oficerowie werbunkowi Legionów polskich, za których pośrednictwem mogą rodziny starać się o potwierdzenie zgłoszenia, o poświadczenie przynależności do Legionów danego Legionisty, oraz za których pośrednictwem

mogą rodziny wnosić potwierdzone i udokumentowane zgłoszenia do Komendy obwodowej, która przyznaje i wymierza zasiłek.

Te rodziny, które już wniosły zgłoszenie (podanie) o zasiłek, nie potrzebują wnosić obecnie nowych zgłoszeń. Dawniej wniesione podania będą ewentualnie tylko ponownie sprawdzane, celem stwierdzenia czy podane w nich stosunki i warunki nadal istnieją. W szczególności o ile potwierdzenie urzędu gminnego, względnie poświadczenie przynależności do Legionów pochodzi z przed dnia 1 grudnia 1915 r., to winny one być obecnie ponowione.

Zgłoszenia o zasiłek rodzin, mieszkających w okupacji niemieckiej

Podanie o zasiłek zgłasza się na przepisany formularz (zgłoszeniu). Te zgłoszenia (formularze) przesyła na żądanie bezpłatnie Departament Wojskowy N. K. N., ponadto wydaje w Warszawie prezydium policji (ratusz, sala 55), jakoteż w Łodzi prezydium policji (oddział VII), zaś w reszcie okupacji niemieckiej urzędy powiatowe (Kreisamt).

Co się tyczy wypełnienia zgłoszenia oraz zaopatrzenia go w potwierdzenie duszpasterza i w poświadczenie przynależności do Legionów, to obowiązują pod tym względem te same zasady, jakie podano poprzednio odnośnie do okupacji austriackiej. Jednakowoż w Warszawie zamiast urzędu gminnego potwierdza zgłoszenia milicya, a w miastach powiatowych władze niemieckie, zaś we wszystkich innych miejscowościach okupacji niemieckiej potwierdzają zgłoszenie urzędy gminne.

Zgłoszenia należycie wypełnione, potwierdzone i zaopatrzone w poświadczenie przynależności do Legionów należy składać w Warszawie i w Łodzi w prezydium policji, zaś w reszcie okupacji niemieckiej w urzędach powiatowych. Do tych władz można się odnosić we wszystkich sprawach zasiłkowych, a w szczególności starać się za ich pośrednictwem o poświadczenie przynależności do Legionów, które wystawia Centralny Urząd Ewidencyjny Legionów polskich przy Departamencie Wojskowym N. K. N. w Piotrkowie.

Te rodziny, które już wniosły zgłoszenie (podanie) o zasiłek nie potrzebują wnosić obecnie nowych podań. Dawniej wniesione podania będą ewentualnie tylko ponownie sprawdzane, celem stwierdzenia czy podane w nich stosunki i warunki nadal istnieją. W szczególności o ile potwierdzenie urzędu gminnego (milicyi), względnie poświadczenie przynależności do Legionów pochodzi z przed 1 grudnia 1915 r., to winny one być obecnie ponowione.

KTO ROZSTRZYGA O PRYZNANIU ZASIŁKU?

O zgłoszeniach o zasiłek, wniesionych przez rodziny Legionistów, mieszkające w części Królestwa, pozostającej pod zarządem austriackim, rozstrzygają we własnym zakresie działania Komendy obwodowe. Przyzna-

niem zasiłków w Komendach obwodowych zajmują się specjalne komisye w skład których wchodzi mężowie zaufania Departamentu Wojskowego N. K. N. Ich rozstrzygnięcie jest w zasadzie ostateczne, to znaczy że stronie interesowanej (rodzinnie Legionisty) nie przysługuje od tego rozstrzygnięcia żadne odwołanie. Jeżeli jednak przyznano rodzinie zasiłek — jej zdaniem — za niski, względnie odmówiono jej zasiłku, to strona interesowana może jedynie wnieść przedstawienie do tej samej Komendy obwodowej, a to z prośbą o wzięcie zgłoszenia o zasiłek ponownie pod rozwagę. Bliższe szczegóły w tym względzie podaje 10 rozdział niniejszej broszurki.

O zgłoszeniach, wniesionych przez rodziny Legionistów, mieszkające w części Królestwa, pozostającej pod zarządem niemieckim, rozstrzyga austro-węgierskie Wojskowe Generalne Gubernatorstwo w Lublinie, któremu władze niemieckie przedkładają zgłoszenia, które wpłynęły na ich ręce od rodzin Legionistów, mieszkających w okupacji niemieckiej. Zasiłki dla rodzin Legionistów, mieszkających w okupacji niemieckiej, przysznaje i wymierza osobna komisya, powołana do życia przy Oddziale zasiłków dla rodzin Legionistów polskich, istniejącym w Wojskowym Generalnym Gubernatorstwie w Lublinie, w której to komisji zasiada mąż zaufania Departamentu Wojskowego N. K. N. Orzeczenia tej komisji są z zasady ostateczne i strony interesowane mogą jedynie wnieść do Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa (a to bezpośrednio, lub za pośrednictwem wymienionych w poprzednim rozdziale władz niemieckich) przedstawienie z prośbą o wzięcie zgłoszenia o zasiłek ponownie pod rozwagę. Bliższe szczegóły w tym względzie podaje rozdział 10 niniejszej broszurki.

9.

KTO, GDZIE I W JAKI SPOSÓB PODEJMUJE ZASIŁEK?

W jednym zgłoszeniu o zasiłek winni być wymienieni wszyscy członkowie rodziny Legionisty, mieszkający w jednej miejscowości. Winni oni oznaczyć w zgłoszeniu kogo z pomiędzy siebie upoważniają do pobierania pieniędzy. Jeżeli sami nie oznaczają upoważnionego do odbioru pieniędzy, uczyni to Komenda obwodowa, względnie Wojskowe Generalne Gubernatorstwo. Przyznane zasiłki podejmuje się na podstawie, otrzymanego od władzy wypłacającej, arkusza płatniczego i za złożeniem wolnego od należności stemplowej pokwitowania.

Zasiłki otrzymuje się z góry za dwa tygodnie, a to każdego 1 i 16 dnia miesiąca.

Pod zarządem austriackim zasiłki wypłaca kasa Komendy obwodowej bezpośrednio, lub za pośrednictwem posterunku żandarmerji, względnie Oficera werbunkowego Legionów polskich. Jeżeli rodziny chcą pobierać zasiłki za pośrednictwem tych ostatnich, to winny na tydzień przed terminami wypłaty, a więc najpóźniej do 10 i 24 dnia każdego miesiąca zjawić się tam z arkuszem płatniczym i pokwitowaniem. Na tej podstawie otrzymują w dniach 1 i 16 każdego miesiąca kwoty zasiłkowe.

Pod zarządem niemieckim zasiłki wypłacają dwa-razy w miesiącu miejscowe władze niemieckie.

CO CZYNIĆ NA WYPADEK ODMOWY ZASIŁKU?

Odmowa zasiłku rodzinie Legionisty ma miejsce albo z powodu że Legionista nie utrzymywał, względnie nie łożył na utrzymanie przed wojną swej rodziny, albo też że rodzina Legionisty znajduje się w tak dobrem położeniu materyalnym, iż nie potrzebuje pomocy z funduszków publicznych. Komendy obwodowe odmawiając zasiłku rodzinie, mieszkającej w okupacji austriackiej, oraz Wojskowe Generalne Gubernatorstwo odmawiając zasiłku rodzinie, mieszkającej w okupacji niemieckiej podają z którego z poprzednio wymienionych powodów załatwiły odmownie zgłoszenie (podanie) o zasiłek.

Od odmownego załatwienia zgłoszenia o zasiłek przysługuje rodzinie jedynie prawo wniesienia przedstawienia do tej władzy, która zasiłku odmówiła. A więc rodzina, mieszkająca w okupacji austriackiej może wnieść przedstawienie do właściwej Komendy obwodowej, a to za pośrednictwem Oficera werbunkowego Legionów polskich, zaś rodzina, mieszkająca w okupacji niemieckiej może wnieść przedstawienie do Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa w Lublinie, a to za pośrednictwem niemieckiego urzędu powiatowego (Kreisamt), a w Warszawie i w Łodzi za pośrednictwem niemieckiego prezydyum policji. (Warszawa — prezydyum policji — ratusz, sala 55, zaś Łódź — prezydyum policji — oddział VII). Przedstawienia można także wnosić za pośrednictwem Departamentu Wojskowego N. K. N. w Piotrkowie.

W przedstawieniu należy prosić Komendę obwodową, względnie Wojskowe Generalne Gubernatorstwo o wzięcie zgłoszenia (podania) o zasiłek ponownie pod rozagę, a to na podstawie dat i szczegółów w przedstawieniu przytoczonych. Oile tedy odmowa zasiłku nastąpiła z uwagi na okoliczność, że według dochodzeń władz Legionista nie utrzymywał, względnie nie łożył na utrzymanie rodziny — to rodzina tego Legionisty winna przedstawić dowody, że on w rzeczywistości przyczyniał się do utrzymywania rodziny. A więc należy podać dokładne cyfry zarobku Legionisty i wyszczególnić ile z tego zarobku wydawał na siebie, a ile dawał rodzinie. Te daty winny być poparte listami, kwitami, zeznaniami świadków czy sąsiadów i t. p., oraz potwierdzone przez miejscową władzę. Oile zaś odmowa zasiłku nastąpiła z uwagi na okoliczność, że według dochodzeń władz rodzina Legionisty znajduje się w tak dobrem położeniu materyalnym, iż nie potrzebuje pomocy z funduszków publicznych — to ta rodzina winna przedstawić dokładne zestawienie obecnych dochodów i potrzeb, z któregooby wynikało, że rodzina nie może bez pobierania zasiłku się utrzymać. Odnośne daty winny być również poparte dowodami i potwierdzone przez miejscową władzę.

Zwraca się uwagę, że przedstawienie może tylko wówczas liczyć na uwzględnienie, to znaczy że mogłoby spowodować zmianę orzeczenia komisji wymiaru zasiłków, a to zmianę odmownego na przychylnie załatwienie zgłoszenia o zasiłek, jeżeli zawiera dokładne, dowodami poparte i przez władzę (magistrat, sołtys, policja i t. p.) potwierdzone daty i szczegóły, wyrażone w cyfrach. Wnoszenie przedstawień, zawierających jedynie treść ogólnego znaczenia jest zupełnie bezcelowe. Przedstawienie winno bezwarunkowo zawierać dokładne uzasadnienie i cyfrowe zestawienie, któ-

reby mogło przekonać komisję, że jej pierwotne (odmowne) orzeczenie krzywdzi rodzinę Legionisty, i spowodować komisję, by zmieniła swe pierwotne orzeczenie, a to na korzyść tej rodziny

Podobne przedstawienia możnaby ewentualnie wnosić także w wypadkach, w których rodzina Legionisty czuje się pokrzywdzona zbyt niskim wymiarem zasiłku. Połączona z przedstawieniem prośba o ponowne rozpatrzenie zgłoszenia musi również zawierać dokładne uzasadnienie i cyfrowe zestawienie, któreby mogło spowodować komisję wymiaru zasiłków do podwyższenia już poprzednio przyznanego zasiłku. W przeciwnym bowiem razie przedstawienie nie może liczyć na osiągnięcie pożądanego skutku.

11.

ZALICZKI NA ZASIŁEK

Przy pierwszej większej wypłacie zasiłków potrąca się kwoty, które rodziny otrzymały ewentualnie tytułem zaliczek na zasiłki od Komend obwodowych, Departamentu Wojskowego N. K. N. i t. p.

12.

INFORMACYE

We wszystkich sprawach, odnoszących się do zasiłków dla rodzin Legionistów, zaopatrzenia superarbitrowanych (zwolnionych ze służby wojskowej) Legionistów, oraz zaopatrzenia wdów i sierot po poległych i zmarłych Legionistach można się odnosić do Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego w Piotrkowie, oraz do Oficerów werbunkowych Legionów polskich w Biłgoraju, Chełmie, Dąbrowie, Hrubieszowie, Janowie, Jędrzejowie, Kielcach, Końskiem, Kozienicach, Krasnostawie, Lubartowie, Lublinie, Miechowie, Noworadomsku, Olkuszu, Opatowie, Opocznie, Piotrkowie, Pinczowie, Puławach, Radomiu, Sandomierzu, Tomaszowie, Wierzbniku, Włoszczowej i Zamościu.

Ewentualne późniejsze zmiany przedstawionych w niniejszej broszurce wskazówek Departament Wojskowy N. K. N. będzie podawał do wiadomości stron interesowanych za pośrednictwem Oficerów werbunkowych Legionów polskich, oraz za pośrednictwem broszurek i doniesień w gazetach, wychodzących w Królestwie Polskiem.

O sprawach w niniejszej broszurce omawianych traktują wydane nakładem Departamentu Wojskowego N. K. N. broszurki a m.: 1) Opieka nad Legionistami polskimi i ich rodzinami, oraz 2) Kwestya inwalidów.

13

**PROWIZORYCZNA INSTRUKCYA C. i K. NACZELNEJ
KOMENDY ARMII**

do użytku c. i k. Zarządu wojskowego w zajętych obszarach Królestwa Polskiego w sprawie zasiłków, udzielać się mających niezamożnym rodzinom Legionistów polskich, obywateli innych państw.

I.

Rodzinom Legionistów polskich, obcych obywateli, przebywającym stale w obszarach, zajętych przez austriacko-węgierskie i niemieckie wojska, może być udzielany w drodze łaski zasiłek ze wspólnego etatu armii.

Przyznanie tego zasiłku zależne jest jednakowoż od następujących warunków:

- a) że utrzymanie poniżej wymienionych członków rodziny zależało dotąd głównie od dochodu, osiąganego przez Legionistę, ze swej pracy, a które wskutek jego zaciągnięcia się do Legionów zostało zagrożone;
- b) że ubiegający się o zasiłek są niezamożni (potrzebują pomocy), co musi być udowodnione, wreszcie
- c) że ubiegający się o zasiłek nie mają prawa do sustentacji rodzinnych.

II.

Za uprawnionych do ubiegania się o zasiłek członków rodziny uważa się:

- a) ślubną małżonkę i ślubne potomstwo Legionisty,
- b) ślubnych przodków (rodzice, dziadkowie i pradiadkowie), oraz rodzeństwo i teściów Legionisty,
- c) nieślubną matkę i nieślubne dzieci Legionisty,
- d) ojczyzna i macochę Legionisty i dzieci, które do małżeństwa wniosła żona z jej poprzedniego małżeństwa,
- e) matka i ślubny ojciec nieślubnej matki Legionisty.

Przez rodzeństwo rozumie się także rodzeństwo przyrodnie, jeżeli posiadają z Legionistą jednego wspólnego rodzica. Natomiast tacy członkowie rodzeństwa, którzy są dziećmi nieślubnymi, nie są uprawnieni do ubiegania się o zasiłek.

III.

Prośbę o przyznanie zasiłku (zgłoszenie) winien wnieść Legionista albo jego rodzina, udawadniając istnienie warunków, wymienionych w punktach I, II, IV i V niniejszej instrukcyi, a to do właściwej Komendy obwodowej lub posterunku żandarmeryi, który prześle zgłoszenie do Komendy obwodowej.

Dowód ten (że warunki ubiegania się o zasiłek istnieją) należy wtedy uznać za przeprowadzony, jeżeli szczegóły w zgłoszeniu wymienione potwierdzi przełożenie gminne i duszpasterz miejsca pobytu, względnie w braku takiego potwierdzenia jeżeli prawdziwość prośby potwierdzą mężowie zaufania, mianowani w tym celu przez Komendę obwodową, a to na przedstawienie Departamentu Wojskowego N. K. N., względnie jeżeli zgłoszenie potwierdzą odnośni Oficerowie werbunkowi Legionów polskich, przydzieleni do Komend obwodowych.

W wątpliwych wypadkach ma odpowiednie dochodzenia przeprowadzać według wskazówek Komendy obwodowej żandarmerya polowa.

Niezamożne rodziny Legionistów, mieszkające w niemieckim obszarze administracyjnym (w okupacyi niemieckiej) mają swe prośby, zaopa-

trzone w powyżej wymienione dowody, wnosić do »Szefa administracji przy cesarskiem niemieckiem Generalnem Gubernatorstwie w Warszawie« (»Verwaltungschef bei dem kaiserlich deutschen Generalgouvernement-Warschau«).*)

Gener. Gubernatorstwo zarządzi przeprowadzenie ewentualnie jeszcze potrzebnych dochodzeń, a następnie prześle prośby o zasiłek (zgłoszenia) do c. i k. Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa w Lublinie.

Rzeczą Generalnego Gubernatorstwa w Lublinie jest ostateczne sprawdzanie próśb, oznaczenie wysokości zasiłku i terminu, od którego zasiłek ma być liczony, zarządzanie wypłaty zasiłków za pośrednictwem cesarskiego niemieckiego Generalnego Gubernatorstwa w Warszawie, wreszcie utrzymywanie ewidencji wszystkich tych próśb z okupacji niemieckiej, jak to ma miejsce w Komendach obwodowych odnośnie do próśb z okupacji austriackiej.

O wysokości przyznanych zasiłków, o sposobie ich pobierania i t.d. zawiadomią ubiegających się niemieckie władze administracyjne.

IV.

Zasiłek składa się dla każdego niezamożnego członka rodziny z

a) datku na utrzymanie w wysokości 80 halerzy dziennie i
b) jeżeli odnośny członek rodziny, zmuszony jest opłacać czynsz najmu mieszkania, także z datku na czynsz, wynoszącego połowę datku na utrzymanie, to jest 40 hal. dziennie.

Dziecko niżej lat 8 pobiera tylko połowę zasiłku, czyli 40 i 20 halerzy, to jest łącznie 60 halerzy dziennie.

Niezamożnym a zamieszkałym w niemieckim obszarze administracyjnym członkom rodziny Legionisty kwoty te, zamienione według każdego kursu handlowego na marki, wypłacają niemieckie władze administracyjne.

Ogólna suma datków na mieszkanie, przyznanych rodzinie jednego Legionisty nie może jednakowoż w żadnym razie przekraczać rzeczywiście opłacanego czynszu.

Niemniej zasiłek za jeden dzień dla wszystkich członków rodziny Legionisty nie może łącznie wynosić więcej, aniżeli wynosił przeciętny zarobek dzienny Legionisty.

V.

Zasiłki mogą być przyznawane od dnia złożenia przysięgi, o ile jednak wstąpienie do szeregów nastąpiło później, to wówczas dopiero od czasu wstąpienia i to aż do wystąpienia z Legionów.

Urlopy na wyzdrowienie i inne niezawinięte przerwy w czynnej służbie wojskowej nie powodują utraty zasiłków. Natomiast z dniem dezercyi Legionisty, jakoteż z dniem prawomocności wyroku sądowego, ska-

*) Wnoszenie zgłoszeń o zasiłek zdecentralizowano — o czem mowa w 7 rozdziale niniejszej broszurki.

zującego odnośnego Legionistę na karę ciężkiego więzienia lub na surowszą karę, należy wypłatę wstrzymać.

W wypadkach, w których Legionista opuszcza szeregi Legionów jako inwalida, a nie może swą pracą zabezpieczyć dostatecznego bytu swej rodzinie, należy rodzinie (jeżeli jej niezamożność trwa nadal) na razie zasiłki w dalszym ciągu wypłacać.

Jeżeli Legionista poległ w potyczce, albo zaginął po niej, albo wskutek uszkodzenia, odniesionego w czynnej służbie wojskowej, lub skutkiem choroby, spowodowanej tą służbą, umrze, należy przez czas niezamożności pozostałym po nim (rodzinie) na razie zasiłki dalej wypłacać.

VI.

Wszystkie prośby o zasiłki (zgłoszenia) załatwia Komenda obwodowa we własnym zakresie działania — ostatecznie.

Komenda obwodowa bada wszystkie wpływające prośby i nakazuje ewentualnie ich uzupełnienie. Obowiązkiem jej jest w szczególności zażądać od Centr. urzędu ewidencyjnego Leg. pols. Departamentu Wojskowego N. K. N. potwierdzenia, że odnośny Legionista istotnie służy, względnie służył w Legionach Polskich.

Jeżeli prośba uznana zostanie za uzasadnioną, oznacza Komenda obwodowa wysokość zasiłku i czas, od którego ma być wypłacany, oraz wystawia odnośny przekaz kasowy.

Co do wypłaty, utrzymywania ewidencji i wstrzymywania zasiłków obowiązują następujące postanowienia:

1) Celem możności pobierania przyznanych zasiłków otrzymują członkowie rodziny arkusz płatniczy, a mianowicie wprost od Komendy obwodowej, albo też za pośrednictwem odnośnego posterunku żandarmeryi.

Zasiłki należy wypłacać co pół miesiąca z góry, a to dnia 1 i 16 każdego miesiąca.

2) Zasiłki wypłaca kasa Komendy obwodowej.

Zasadniczo winna wypłacać wszystkie zasiłki kasa Komendy obwodowej do rąk uprawnionego do ich poboru, a to za okazaniem arkusza płatniczego i przedłożeniem nicostemplowanego kwitu.

Wypłata może się jednakowoż odbywać także za pośrednictwem posterunku żandarmeryi, przyczem należy przestrzegać następującego postępowania:

Uprawnieni do pobierania zasiłku mają za okazaniem arkusza płatniczego złożyć nieostemplowany kwit w najbliższym, właściwym posterunku żandarmeryi i to mniej więcej na 6 dni przed terminem płatności.

Żandarmi zapisują na kwicie numer arkusza płatniczego, zwracając arkusz uprawnionemu do pobierania zasiłku, następnie przesyłają kwit wraz ze spisem (w którym uwidocznione są także przypadające do wypłaty kwoty pieniężne) do właściwej Komendy obwodowej.

Komenda przesyła na tej podstawie przypadającą do wypłaty ogólną sumę wraz z konsygnacją imienną, przedłożoną przez posterunek żandarmeryi temuż posterunkowi i to tak, aby pieniądze dnia 1 wzgl. 16 każdego miesiąca mogły być osobście podjęte przez rodziny Legionistów w posterunku żandarmeryi, a to za potwierdzeniem odbioru, uwidocznionem w konsygnacji imiennej.

Konsygnacya imienna, w której rodziny potwierdziły odbiór pieniędzy, winna być przedłożona do końca miesiąca Komendzie obwodowej i dołączona do odnośnych list płatniczych. Kwoty, któreby nie zostały rodzinom wypłacone, należy zwrócić kasie Komendy obwodowej.

3) O każdym przyznaniu zasiłku należy za pomocą uwiadomień (aviso) zawiadomić:

a) Departament Wojskowy N. K. N. względnie Centralny urząd ewidencyjny Legionów Polskich Departamentu Wojskowego w Piotrkowie, który obowiązany jest zwracać uwagę na wszystkie zmiany osobistych stosunków Legionisty i zawiadamiać o nich bezzwłocznie Komendę obwodową, a to przez przesłanie odnośnego uwiadomienia (aviso), zaopatrzonego odpowiednią uwagą;

b) posterunki żandarmeryi, w których okręgach uprawnieni do pobierania zasiłków mają swą siedzibę.

Posterunki żandarmeryi obowiązane są wszystkie zmiany w stosunkach Legionisty lub jego rodziny bezzwłocznie podawać do wiadomości Komendy obwodowej, a to przez przesłanie odnośnego uwiadomienia (aviso), zaopatrzonego odpowiednią uwagą.

Żandarmi muszą zatem być stale poinformowani o wszystkich osobistych stosunkach uprawnionych do poboru zasiłków.

c) ewidencję zasiłków utrzymywaną przez Komendę obwodową.

Ostatnia powinna uskutecznione wypłaty utrzymywać w ewidencji, aby móż zapobiedz i wstrzymać ewentualne podwójne wypłaty.

Obowiązkiem jej jest następnie utrzymywanie w ewidencji wszelkich zmian w stosunkach Legionisty i jego rodziny i t. d., a to na podstawie nadchodzących do Komendy obwodowej doniesień Departamentu Wojskowego N. K. N., Oficerów werbunkowych, posterunków żandarmeryi i t. d.

Generalne Gubernatorstwo w Lublinie prowadzi ewidencję wszystkich członków rodzin, którzy swój stały pobyt mają w niemieckim obszarze okupacyjnym.

